

 ARTURO UI
HOVEDSCENEN

ARTURO UI

av Bertolt Brecht

TRØNDELAG
TEATER

PREMIERE PÅ HOVEDSCENEN 20. JANUAR 2012

Gangsterkomedien *Arturo Ui* er en satirisk fremstilling av de historiske hendelsene rundt Adolf Hitler og hans vei til makten.

I 1929 ble Tyskland hardt rammet av en økonomisk krise vi kjenner som Den store depresjonen. Den prøyssiske adelsstanden - Junkerne - slet også, men klarte på begynnelsen av 1930-tallet å få et lån av staten og rikskansler Hindenburg. For å øke sin politiske innflytelse ga Junkerne Hindenburg et landsted i gave.

Samtidig prøvde Adolf Hitler å få innpass hos Hindenburg, uten å lykkes. I 1933 brant riksdagen og Hitler beskyldte kommunistene for å stå bak. En arbeidsløs kommunist ble dømt til døden for ildspåsettelse. I mellomtiden avdekket man at lånet adelsstanden fikk, ikke hadde blitt brukt til noe som helst, og det ble satt i gang en granskning av hele prosjektet: *Hindenburg er presset. Han snur i forhold til Hitler og utnevner ham til rikskansler i 1933*. Som Rikskansler og Fører stanset Hitler umiddelbart granskningen av denne lånesaken.

Året etter ga Hitler ordre til "de lange knivers natt" - en utrensning i egne rekker. Flere personer ble drept, blant annet Ernst Röhm, Hitlers gode venn og leder for SA.

Invasjonen av Østerrike sto for tur. Her var nazipartiet forbudt og kansleren Engelbert Dollfuß ble derfor myrdet av nazistene i god tid før invasjonen i 1938. En invasjon nazistene hevdet at 99,7% av østerrikerne støttet.

Ser man på navnetrekkene til karakterene i *Arturo Ui* kan man også se tydelige likheter. Ernst Röhm er blitt Ernesto Roma, Göring er blitt Giri og Dollfuß er blitt til Dullfeet. Hindenburg er representert ved borgermester Dogsborough og brannen i grønnsakslageret representerer Riksdagsbrannen.

Fra sin eksiltilværelse i Helsinki skrev Bertolt Brecht *Arturo Ui* på tre uker. Han ønsket å jobbe i Hollywood og lot seg derfor inspirere av gangsteren Al Capone for å fortelle historien om Adolf Hitler. Det er med andre ord ikke bare Hitler som er modell for Arturo Ui. I stykket siteres det både fra *Richard III* og *Julius Cæsar* av Shakespeare. Ser man nøyere etter kan man også få øye på scener som ligner mistenkelig på scener fra *Romeo og Julie*, *Bibelen* og Goethes *Faust*.

Bertolt Brecht var en av de mest innflytelsesrike dramatikerne og teaterpersonlighetene i forrige århundre. Hans teater dannet grobunn for en ny spillestil som markerte et skarpt brudd med den psykologisk-realistiske stilen som preget europeisk teater før ham. Brecht har dessuten skrevet stykker som *Det gode mennesket fra Sezuan*, *Mor Courage og barna hennes* og *Tolvskillingsoperaen*.

Matilde Holdhus

HARRY GUTTORMSEN

I tillegg til en lang og imponerende regikarriere har Guttormsen også vært dekan for scenekunst på Kunsthøgskolen i Oslo og filmkonsulent for Norsk Filminstitutt. Guttormsen har gjestet Trøndelag Teater jevnlig de siste årene med forestillinger som *Om mus og menn* (2009), *Fuglane* (2010) og *Alt er relativt* (2011).

PER KRISTIAN SOLBAKKEN

Er fast scenograf på Trøndelag Teater. Solbakken har hatt det visuelle ansvaret for over 70 forestillinger ved teatret siden 1981. Fra den senere tid kan vi nevne *Berlinerpoplene* og *Håndverkerne*. I 2007 ble Solbakken nominert til Heddapris for scenografien til *Et juleeventyr*.

RAGNAR OLSEN

Har siden 1978 vært dikter og oversetter for en rekke manuskript ved Hålogaland Teater. Han har blant annet oversatt *En midtsommer-nattsdrøm*, *Macbeth* og *Othello*, oversettelser han fikk Norsk Teaterlederforums oversettelsespris for. Her ved Trøndelag Teater har han oversatt *Spring Awakening* og *Tolvskillingsoperaen*, og han sto også for manuset til *Rock'n Roll Wolf* sammen med Tyra Tønnessen.

LARS ÅRDAL

Har gjort lyddesign til en rekke forestillinger, blant annet har han vært en av Jo Strømgrens faste samarbeidspartnere. Årdal jobber fast som leder av lydavdelingen på Riksteatret og var på åttitallet medlem i kunst- og industrirock-bandet Munch.

HALLDÍS ÓLAFSDÓTTIR

Har jobbet med både norske og utenlandske koreografer, som blant annet Robert Cohan, Mats Ek, Sølvi Edvardsen, Ingun Bjørnsgaard og Kjersti Alveberg. Hun var ansatt i flere år ved både Carte Blanche, de seneste årene har Ólafsdóttir jobbet som koreograf, blant annet på Trøndelag Teaters *Fuglane*.

EIVIND MYREN

Er fast lysdesigner på Trøndelag Teater med mange produksjoner bak seg. Vi kan nevne *Les Misérables*, *Kulde*, *Spring Awakening* og *Rock'n Roll Wolf*. På Oslo Nye Teater har han gjort *Mannomsprøven* og på Nord-Trøndelag Teater *Kjærligheten er blå*. Har også hatt ansvaret for lyset på *Karolinerspelet* i Tydal og *Elden* på Røros.

ARTURO UI

av Bertolt Brecht

Regi	Harry Guttormsen
Scenografi og kostymer	Per Kristian Solbakken
Koreografi	Halldís Ólafsdóttir
Lysdesign	Eivind Myren
Lyddesign	Lars Árdal
Masker	Maria Abelsen / Anne Wickstrøm
Dukken Bowl er laget av	Turid Bjørnsen
Dramaturg	Matilde Holdhus
Oversettelse	Ragnar Olsen
Inspisient	Nils Johan Aarbu
Sufflør	Silje Aurora Løkken
Rekvisitør	Turid Bjørnsen / Espen Høyem
Teknisk koordinator	Martin Didrichsen
Foto fra prøvene	GT Nergaard
Program	Geir Schønberg
Ansvarlig utgiver	Kristian Seltun

Kulisser og kostymer er produsert i Trøndelag Teaters verksteder. Fotografering og lydopptak under forestilling er ikke tillatt

Forestillingen varer ca. 2 timer 30 min. inkludert pause

Takk til Bjørn Olav Lillemo (lån av lastebil), Børstad Transport AS (klargjøring og istandsettelse av bil), Viking Trondheim, Knut Bakken, Stjørdal Golfklubb (lån av golfbil) og Kingsford Siayor

Medvirkende

Arturo Ui	Hans Petter Nilsen
Ernesto Roma	Mads Bones
Giri	Ole Christian Gullvåg
Givola/O'Casey	Kristofer Hivju
Dockdaisy	Cici Henriksen
Blomkåltrusten:	
Clark	Trond-Ove Skrødal
Butcher	Arne O. Reitan
Flake	Jan Erik Berntsen
Mulberry	Jan Frostad
Dogsborough	Hallbjørn Rønning
Dogsborough jr./En kvinne	Martha Standal
Konfransieren/Skuespilleren	Marianne Meløy
Rederieier Fleet/ Hook/Inna/Prest	Lavrans Haga
Givola/O'Casey	Kristofer Hivju
Gaffels/Oana	Irene Waage
Goodwill	Cici Henriksen
Betty Dullfeet	Irene Waage
Ignatius Dullfeet	Trond-Ove Skrødal
Dommer	Arne O. Reitan
Aktor	Trond-Ove Skrødal
Forsvarer	Jan Frostad
Bowl	Ført av Ole Christian Gullvåg

Billetter: 73 80 50 00   Grupper: 73 80 50 50   trondelagteater.no

